

जीवितस्य प्रदातारं कृतज्ञः को न पूजयेत् ॥ ३१ ॥ ईश्वरो मे भवानस्तु स्वशरीरगृहस्य च ॥ अर्थानां चैव सर्वेषामनुशास्ता च मे भव ॥ ३२ ॥ अमात्यो मे भव प्राज्ञपितेवै
ह प्रशाधि मां ॥ न ते स्तिभयमस्मत्तो जीवितेनात्मनः शपे ॥ ३३ ॥ बुद्ध्या त्वमुशना साक्षाद्बलेनाधिकृता वयं ॥ त्वं मंत्रबल युक्तो हि दत्त्वा जीवितमद्य मे ॥ ३४ ॥ एवमु
क्तः परां शांतिं माजरिण समूषिकः ॥ उवाच परमं त्रज्ञः श्लक्ष्णमात्महितं वचः ॥ ३५ ॥ यद्भवानाहतसर्वमया तेलो मशश्रुतं ॥ ममापिता वद्बुवतः शृणु यत्प्रतिभाति मे
॥ ३६ ॥ वेदितव्यानि मित्राणि विज्ञेयाश्चापिशत्रवः ॥ एतत्सु सूक्ष्मलोके स्मिन् दृश्यते प्राज्ञसंमतं ॥ ३७ ॥ शत्रुरूपा हि सुहृदो मित्ररूपाश्च शत्रवः ॥ संधितास्ते न बुद्ध्या
ते कामक्रोधवशंगताः ॥ ३८ ॥ नास्ति जातुरि पुर्नाम मित्रं नाम न विद्यते ॥ सामर्थ्ययोगाज्जायंते मित्राणि रिपवस्तथा ॥ ३९ ॥ यो यस्मिन् जीवति स्वार्थं पश्येत्पीडां न
जीवति ॥ स तस्य मित्रं तावत्स्याद्यावन्नस्याद्विपर्ययः ॥ ४० ॥ नास्ति मैत्री स्थिरानामन च ध्रुवमसौ हृदं ॥ अर्थयुक्त्या नुजायंते मित्राणि रिपवस्तथा ॥ ४१ ॥ मित्रं
च शत्रुतामेति कस्मिंश्चित्कालपर्यये ॥ शत्रुश्च मित्रतामेति स्वार्थो हि बलवत्तरः ॥ ४२ ॥ यो विश्वसिति मित्रेषु न विश्वसिति शत्रुषु ॥ अर्थयुक्तिमविज्ञाय यः प्रीतौ
कुरुते मनः ॥ ४३ ॥ मित्रे वा यदि वा शत्रौ तस्यापि चलिता मतिः ॥ न विश्वसेद विश्वस्ते विश्वस्ते नास्ति विश्वसेत् ॥ विश्वासाद्भयमुत्पन्नमपि मूलानि कृतंति ॥ ४४ ॥
अर्थयुक्त्या हि जायंते पिता माता सुतस्तथा ॥ मातुला भागिनेयाश्च तथा संबंधि बांधवाः ॥ ४५ ॥ पुत्रं हि माता पितरौ त्यजतः पतितं प्रियं ॥ लोको रक्षति चात्मानं पश्य
स्वार्थस्य सारतां ॥ ४६ ॥ सामान्यानि ष्कृतिः प्राज्ञयो मोक्षात्प्रत्यनंतरं ॥ कृतं मृगय सेशत्रुं सुखोपायमसंशयं ॥ ४७ ॥ अस्मिन् निलय एव त्वं न्यग्रोधादवतारितः
॥ ४८ ॥ पूर्वं निविष्टमुन्माथं च पलत्वान्न बुद्धवान् ॥ आत्मनश्च पलो नास्ति कुतो न्येषां भविष्यति ॥ ४९ ॥ तस्मात्सर्वाणि कार्याणि च पलो हंत्यसंशयं ॥ ब्रवीषि
मधुरं यच्च प्रियो मे घभवानिति ॥ ५० ॥ तन्मित्रकारणं सर्वं विस्तरेणापि मे शृणु ॥ कारणास्त्रियतामेति द्वेष्यो भवति कारणात् ॥ ५१ ॥ अर्थार्थी जीवलोको यं न क
श्चित्कस्यचित्प्रियः ॥ सख्यं सोदर्ययोर्भ्रात्रोर्दंपत्योर्वापरस्परं ॥ ५२ ॥ कस्यचिन्नाभिजानामि प्रीतिं निष्कारणामिह ॥ यद्यपि भ्रातरः क्रुद्धा भार्या वा कारणांत
रे ॥ ५३ ॥ स्वभावतस्ते प्रीयंते नेतरः प्रीयते जनः ॥ प्रियो भवति दानेन प्रियवादेन चापरः ॥ ५४ ॥ मंत्रहीमजपैरन्यः कार्यार्थं प्रीयते जनः ॥ उत्पन्नाकारणे प्रीति
रासीन्नौ कारणांतरे ॥ ५५ ॥ प्रध्वस्ते कारणस्थाने सा प्रीतिर्विनिवर्तते ॥ किंतु तत्कारणं मन्येयेनाहं भवतः प्रियः ॥ ५६ ॥ अन्यत्राभ्यवहारार्थं तत्रापि च बुधाव
यं ॥ कालो हेतुं विकुरुते स्वार्थस्तमनुवर्तते ॥ ५७ ॥ स्वार्थं प्राज्ञो भिजानाति प्राज्ञं लोको नुवर्तते ॥ न त्वीदृशं त्वया वाच्यं विदुषि स्वार्थपंडिते ॥ ५८ ॥